

(SZENT ISTVÁN) KERESZTELÉSE. — BENCZÚR GYULA FESTMÉNYE UTÁN.

XVI. LAJOS ÉS CSALÁDJÁ A VERSAILLESI VÁR MEGHOHÁNÁSÁKOR. — BENCZÚR GYULA FESTMÉNYE UTÁN.

mi az életben rátok következnek, az i és ó folytatása lesz. Ebből készítették magatokkal a láncz többi szemét, pedagogiai furlangosságával a nagy tohonya á-t, a nyavalyás c-t, a csufolódó é-t, és a többi csudát, a mivel oda fognak beneteket köztetni a tudás fájához. Ott lógnak, hímbeázni, csufolódni rendre a diófa lehalló ágain s az öreg papa itt szokta velük megismertetni a kis balustyákat.

A harmadik a *siralom völgye*. A kert legvégében, ottjau szőlő borítja rá sűrű leveleit. Ez a kis bünösök tömlőce. A ki körömrágáson kapatik, vagy orrárt elentázza, holott ez csak ujjacskaínak volna megengedve, vagy más ilyen bünt követ el, ide internátatik, ha kis bünös, másodmagával, ha nagy, egymagában. Keserves sírások, sűrű zokogások között szoktunk ide lépkedni, noha jól tudjuk, hogy a tömlőcz falainak töve körülözöl gazdag ragadács-kalásokkal van beborítva, melyekből gyönyörű kocsit, bölesöt, nosarat lehet szerkeszteni; azután a nyilásokon bekukucsál a dupla mák, melynek csak szirmait kell letörölni s mindjárt olyan csinos bábu válik belőle, öltöztetni se kell, mert a szoknyája kitelik magából. Az egyik sarokban kész sütökemence, hol egyszeriben kisül a leg-pompásabb agyagpogácsa; a másikban pedig — jól eltakarva puha homokban, — öt sima kerek kövec, melylyel szintén lehet a siralom-völgyének keserűségeit enyhíteni. De ennek hollétét csak a rendes látogatók tudják. Az apróbb bünösöknek meg kell elégedni a ragadácsossal és sütökemencével.

Irtó Rózsza ide vezette pajtásait, tudta hogy itt senki sem háborgatja őket. Ott karikába ültek, és Rózsza elkezdte olvasni, a mint következnek.

(Folyt. kövtek.)

Benczur két képéhez.

Történeti festészetünk egyik legjelesebb képviselőjének, Benczur Gyulának főnnebb olvasható életrajzában két műve van kiemelve: „Vajk keresztelése” és „XVI. Lajos családja Versaillesben az ostrom alatt”. Mind a kettőt bemutatjuk olvasóinknak.

„Vajk keresztelése” a magyar történelem első századaiba varázsol bennünket vissza, abba az időbe, midőn a kereszténység erősebb gyökereket kezdett verni az addig pogány nemzetben, annyira, hogy Gejza fejedelem is belátta, miszerint a magyar nép csak az esetben biztosíthatja megmaradását Európában, ha annak vallását elfogadja s civilizációjához alkalmazkodni iparkodik. Megerősítette e meggyőződésében keresztény neje Sarolta is, s a fővilágosult fejedelem most már földadatávtá tette, hogy a harcziás magyar népet szelidebb erkölcsökre, beképebb foglalkozásokra szoktatja, s barátságosabb viszonyba hozza szomszédjaival.

I. Ottó császár értesülvén a magyar fejedelem e szándokáról, 972-ben hozzá küldte Bruno verduini püspököt s fölajánlta neki barátságát és szövetségét. Gejza örömmel fogadta az ajánlatot s a következő év tavaszán fényes követésget küldött az akkor szász földön idöző (szászhoz, tudatván vele, hogy a fejedelem örömpést fogadja országában a császár misszionáriusait, kik itt a keresztény vallást hirdessék. Kétségtelen, hogy a császárt eljárásában nem csupán a hitbuzgóság vezette, — politikai tartalékgondolata az volt, hogy míg a magyaroknál magának békét biztosít, egyuttal befolyását is megalapítja, sőt tán hatalmát is kiterjeszti az új birodalomra. A hittérítés munkájával Pilgrus passzau püspököt bízta meg, számos szerzetest és világi papot küldvén vele Magyarországra, s a püspök már néhány hónap múlva azt jelenthette a pápának, hogy ötezer magyar férfit és nőt térített Jézus vallására. Ugyanekkor dicséretes tanbizonyságot tett a püspök őseink vallási türelméről, jelentvén, hogy „meg a tévelygő pogányok sem akadályozták alattvalóikat a szent keresztesség fölvetelében s nem gördítetek nehézségeket a lekészek útjába.”

A keresztény vallás megszilárdításának ér-

deme azonban, Pilgrus sikeres uttörő működése mellett is, a sz. Adalbert, kit Csehország hercege Boleszláv 983-ban nevezett ki Prága püspökévé. Ez azonban csahamar odahagyta püspöki székrét, Olaszországba ment s több éven át élt Rómában ájtatos visszavonultságban, míg a pápa 994-ben oda nem utasítá, hogy térjen vissza székhelyére. Adalbert Magyarországon keresztül vette útját, s ez alkalommal hirdetvén Jézus igéit, a fejedelmi családot is rábírta, hogy a szent keresztességet vegye föl.

Geza fia, a 970 körül született Vajk akkor már virágzó férfikorában volt. Külföldről beköltözött keresztény tudósok nevelték s már jó előre elkészítették a keresztény hit elfogadására. Adalbertnek nem nagy fáradságába került Vajkot és atyját rábeszéli, hogy a keresztesség alá hajtják fejüket. A mi meg is történt nagy ünnepélyességgel, mire Adalbert Prágába utazván, onnan a hittérítés munkájának folytatására benczés szerzeteseket küldött, kiknek számára Geza megalapítja a pannonhegyi szent-mártoni apátságot.

A Szent Istvánna, első koronás királyunkká lett Vajk megkeresztelésének jelenetét tünteti föl Benczur képe. E kép, mint az életrajzban is említve van, annak köszönheti létrejöttét, hogy b. Eötvös József mint kultusz- és közoktatásügyi miniszter 1867-ben a szépművészetek emelésére pályázatot hirdetett történeti képekre, mely pályázon Benczur vázolata lett a győztes. E vázlat után készült el az 1876-ban a magyar kormány által megrendelt s most a nemzeti muzeumban látható történeti festmény, melynek rajzát ma bemutatjuk. A festmény maga némileg eltér az eredeti vázlatól, a meny nyiben csak a főbb alakokra szorítottok. Vajk ott térdel Adalbert patriarkhális álló alakja előtt, ki a keresztelő csészével kezében, a herceg fejére önti a keresztvizet, a püspök mellett a magyar herceg keresztatyjakép III. Ottó császár áll a császári koronával fején, mellette pedig II. Henrik bajor herceg, — míg balra, a keresztelés színhelyénél szolgáló kápolna bejáratánál néhány magyar levante harcziás alakja látható. Elül a magyar herceg apródja térdel ura levett fegyverzetével.

A képen a hatásvadászat minden eszközt kerülő emelkedett, komoly hangulat harmóniája ömlik el, mely a színezés ünnepélyes felhomálva által fenségessé magasztosul, úgy hogy szinte oly szemmel nézzük a képet, mint egy szent képet. Vajk arcvonásai ugyan csak részben, feldoldalt láthatók, a magabasszálás és megilletődés áhítatos kifejezése mégis fölismerhető azokon. Még kifejezettebb a püspök, és a kardjára támaszkodó császár arca, — a nemes izlésű jellemfestés valóságos két mintakepe. E festmény nem csupán az általa keltett hangulat, de fényes technikája s a részletfestés virtuozitása által is nagy hatású. A herceg vállairól leomlott biborpalást, a püspök fényes palliuma, a gyönyörűen rajzolt és árnyalt csucos pajzs pl., valamint a többi részlet gondos történeti tanulmányra s az esetkezelés ritka hivatottságára vall.

Benczur másik képe, „XVI. Lajos családja Versaillesben az ostrom alatt”, melyet ezuttal szintén bemutatunk, a francia történet egyik megrendítő jelenetét veti szemünk elé. A nagy forradalom hullámai mind magasabbra kezdenek torlani, s hatalmasan csapkodják az addig szentnek és sérthetetlennek hirdetett intézményt, a királyi méltóságot. Az elkobzott emberi jogok már erőszakosan kezdik követelni elismerésüket a fejedelmi trón körül, melynek védelmére már csak a hadsereg egy töredéke kész. 1789. október 1-én a királyi testőrség tisztjei ünnepélyt rendeztek a versaillesi királyi palotában a flandriai ezred tiszteletére. A király, a királyné s két gyermekük is részes a lakomában.

„Az udvar dobzódik és lakmározik, míg mi itt éhen veszünk,” kiált Páris már löszöng a sz. Lafayette 40,000 nemzetőre, csöcselék néppel, ittás nőkkel vegyest indul meg a jelszóra: „Versailles fel!” — mint egy maga előtt mindent elsöpörni készülő áradat.

A versaillesi kastély lakóit rémület fogja el. A királyi családnak tanácsolóját a futást, de XVI. Lajos kijelenti, hogy maradj megadással várja a történendőket. Október 5-én már fegyverek ropognak a királyi palota előtt s a testőrök vad száguldásban rohannak át a téren. Csakhamar az igók, puskák döngtetik a ros-

télykaput, lándzsák mutatkoznak s a bős tömeg ádáz ordítása reszketeti meg az ablakokat. Így száll le az éj, a borzalnak, iszonyatok éje. Az izgatottságtól kimerült király elalszik zsőlyeszékében, a királyné ágyára fekszik. De a lázas álom néhány órája után Mária Antónia hálózobájába rohannak a halálra képedt komornák, hogy fölébresszék a királyt, mert a nép már ostromolni kezdi a kastélyt, melyet védelmi állapotba helyezni nem engedett a király. Fegyvercsörgés, szitok, vészes moraj hangzik a külső termékből s a testőrök nekifeszítik vállalkat az ajtóknak, nehogy betörje a tömeg.

A királyné egy erkélyen át a király szobájába fut hölgyeivel. Leánya s a trónörökös hercege anyok karjaiba vetik magokat. A zaj nőtön nő, s a király szenttelenül ül zsőlyeszékében. Most berohan Polignac hercegné, a királyi gyermekek nevelője s Lamballe asszony, a királyné legbensőbb barátja. Az asszonyok kezéket tördelik, a gyermekek sírnak, a királyné arrafelé fordítja tekintetét, honnan a vészély érkezését sejtí, rettegg, de elszánt arczezal. Az ajtók recesznek a külső döngetés miatt, s néhány lándzsa hegye bevillan az átturt deszkán kívülől.

„Párisba! Párisba! — kiáltja a tömeg, — oda mi közénk jöjjön a király.”

Es a király enged megrémült környezeté rimánkodásának, kilep az erkélyre. A nép elcsendesül láttára s megéri a király ígérétét, hogy kész követni a nép akarátát. Most a királyné nevét ordítják, az is kénytelen megmutatni magát, kézen fogva viszi fiát és leányát. „Nem kell gyermek,” kiáltja a tömeg s a királyné visszatolva gyermekeit, megáll az erkélyen s keresztbe fonva karjait, várja, hogy most már mi lesz? „Bravo! éljen a királyné!” kiáltja tizezer torok a bator magartartásra.

Déltájban kocsiáult a király s megindul Páris felé. Irtózatos diadalmenté vála az. Elén két megölt testőr fejét vitte lándzsahegyen a vértől, bortól egyaránt ittas tömeg, — a kocsi körül ocmány gúnydalokat harsogtatva. A királyné száraz szemmel, némán, mozdulatlanul daczolt a rászórt sérelmekkel, a király megtörve, tompa álmodozásba merülve tekintett maga elé. „Éhes vagyok!” mondá a királyi, kit anyja ölében tartott. S ekkor az eddigi márványarcu asszony sírva fakadt. Eszébe jutott, hogy tegnap őta sem ő, sem a király, sem gyermekei nem ettek.

A tömeg Párisban a Tuileriák elhagyott palotájába helyezte el a királyi családát, — ideiglenesen. Más börtönnel cseréltek föl nem sokára, honnan utolsó útjuk a vérpadra vitt.

A király versaillesi szobáját tünteti föl Benczur képe az ostrom alatt.

Megrendítő, drámái hatású csoportosítás jellemzi, mely a rokokó-styl finom és korhí feltüntetésével s gyengéd esetkezeléssel párosul.

A GÖZHÁZ.

VERNE GYULA REGÉNYE.

HUSZONHATODIK FEJEZET.

Három egy ellen.

Másnap, június 18-kán, minden kész volt, hogy napfeljöttökor indulhassunk. Öt órakor Kalut futeni kezdett. Elefantunk, kifogva, mintegy ötven lépésmlyre állt a vonattól, s a gépész a viztáto megtöltésével foglalkozott, mialatt mi a kis patak partján sétálgatunk.

Negyven percz múlva minden renden volt, és Storr jelt adott, hogy indulhatunk, midőn egy kised hindu lovas csapat közelített. Öten vagy hatan voltak, dus öltözöttek, fehér ruhában, selyem felöltőkkel, aranynyal dusan áttört turbánokkal; meg tizenkét ór, puskákkal és kardokkal fegyverkezve, szolgálat kíséretül. A katonák egyike zöld lombkoszorút tartott kezében, jelelül, hogy valamely kiváló egyéniség van jelen.

E kiváló egyéniség nem más volt, mint maga Guru-Szing herceg, egy harminczöt év körüli, büszke tekintetű férfi, valódi képmása a mondabéli rádászák törzökökének, a maharattajelleg félreismerhetetlen kinyomatával arczán.

A rádász nem is méltóztatott észrevenni jelenlétünket. Néhány lépést tett előre s az óriás elefánthoz közelített, melyet Storr épen mozgásba hozni készült. S miután azt némi kíván-

csissággal szemlélte, — a mit azonban nem akart mutatni, — azt kérdé Storrtól: — Ki csinálta ezt a gépet? A gépész a mérnökre mutatott, ki néhány lépésmlyi távolban állott. — Ön és? kérdé a herceg kicsinylőleg. — Magam, felelé Banks. — Azt hallottam, a meghalt butáni rádász szeszélye volt az egész... Banks igenlőleg intett fejével, hogy ugy van. — S miért huzassa magát valaki mesterséges elefánttal, folytatá ő fensége udvariálan vállvonítással, mikor esontból és husból álló elefántok állnak szolgálátunkra? — Valószínűleg, — viszonzá Banks, szintoly félvállról — mert ez a mesterséges elefánt sokkal erősebb, mint azok, melyek a néhai rádász szolgálatára állottak. — Hohó, — mondá Guru Szing megvetőleg, — erősebb mint egy élő elefánt? — Még pedig sokkal, — erősíté Banks. A kapitány sem túrtöztethette magát, hogy bele ne szóljon. — Az ön elefantján közül, mondá, egyik sem volna képes ennek egyik lábát kimozdítani a helyéből. — Óhó! Mit mond ön —? — Én, — felelé Banks a hozzá intézett kérdésre, megerősítem a mit barátom mondott. Mesterséges állatunk képes ellenállni té fogat löerejének s a fenséged három elefantja egyutt sem tudná helyéből egy vonalnyira is kimozdítani. — Azt nem hiszem, felelé a rádász. — Téved, ha nem hiszi, viszonzá Hod kapitány. — S ha fenséged nem sajnálja a költséget, folytatá Banks, csinálók ön fenségednek olyan gép-elefántot, mely husz élő elefánt erejével ér föl. — Azt könnyű mondani — De meg is lehet tenni. A herceg kezdett tűzbe jöni. Látszott, nem szivesen tűr ellentmondást. — Megpróbálhatjuk akár itt mindjárt, mondá egy percznyi gondolkozás után. — Meglehet, mondá maga elé. — Sőt nagyban fogadhatunk is rá, folytatá Guru-Szing, ha csak ön felelemből, hogy elveszti a fogadást, ép ugy vissza nem vonul, mint elefantja, kétségkívül, az enyém előtt. — Aczél-óriásunk visszavonulna? kiáltá föl Hod kapitány. Ki meri azt állítani? — Én, felelt Guru-Szing. — S miben fogadna fenséged? kérdé Banks. — Négyezer rupiája, ha van önnek elveszteni való négyezer rupiája. A körülbelül tizezer frankot jelentő összeg elég nagy volt, szegény embert gondolkodóba ejtteni. Hod kapitány habozás nélkül tartotta volna a fogadást, ha lett volna négyezer rupiája. Banks maga, bár mily bizonyosan hitte is, hogy nyerne, nem kezézetelt semmit sem. A rádász diadalmaszkodni látszott. — Ahá, — mondá — önök visszalépnek! — Én tartom, szólt közbe Munro ezredes, ki eddig egy szóval sem gyegült a vitába, de meg akará menteni barátai becsületét. — Munro ezredes kész fogadni négyezer rupiába? kérdé Guru-Szing. — Akár tizezerbe. — Áll a négyezer, felelt a rádász. A mérnök melegen szorítá meg az ezredes kezét, művébe helyezett bizalmáért, de arca komolylyá vált, mintha tartana tőle, hogy számítá cserben hagyja. Hod arca ragyogott: a kétely egy árnya sem vonult át agyán. — Vigyázat, aczél-óriás! kiáltá vezényhangon, Anglia becsületéért álld meg a helyed. Embereink az ut egyik oldalán sorakoztak. Valami száz főre menő hindu csapat hagyta el a táborhelyet s közeledett a küzdelem színteréhez. Banks az aczél-állat hátán levő tornyocskában foglalt helyet Storr mellett s erős gözsugárt bocsátott ki az elefánt ormányán. Ezalatt Guru-Szing egy intésre néhány szolgálta a szerájba sietett s csakhamar elővezeték a három elefantot, megsbadaditva minden uti podgyászáttól. Pompás három állat volt, magasak és izmosabb a rendesnél; Bengálból valók, s ezek rendszeren is nagyobbak az északvidékieknél. Meqlátva az erőtlő duzzadó három állatot, engem is önkénytelen aggodalom lepett meg.

Az állatok nyakán ülő mahák (elefánthajcsárok) kezökkel kormányozták és szóval bíztatták az okos állatokat. A rádász előtt ellépetve, a legnagyobb a három közül — valódi óriás a maga nemében — megállt, meghajtá két térdét, magasra tartá ormányát s így üdvözle fejedelmét, mint jól betanult udvaronc. Aztán fölemelkedve, két társával egyutt az aczél-óriáshoz közeledett, melyet mindahárman bámulsálgal veséges iszonnyal látszának szemlélni.

Most elefantunk szügyéhez, s teste körül, a mint be szoktunk fogni, erős lánczokat erősítették, a huzásra. Megvallom, szivem erősen vert. Hod kapitány is mérgeesen harapálta bajszát. De Munro ezredes oly nyugodt, vagy még nyugodtabb volt, mint a győzelméről teljesen biztos Guru-Szing. — Készen vagyunk, — mondá Banks. — Ha tetszik fenségednek —? — Tetszik, felelt a rádász. Azzal jelt adott a mahuknak, kik sajátásgos füttyet hallattak s a három elefant, lábaitak erősen megfeszítve, teljes összetartással huzták a lánczot, melynek kapasa fogatukba volt akasztva. A gép néhány lépésmlyt engedett.

Elkiáltottam magamat. Hod lábával dobantott. — Feszítsd a kereket, vezénylé Banks, a gépészhez fordulva, nyugodtan.

(Folyt. köv.)

A HÁROM ELEVENT MAGÁVAL HURCZOLTA.

A göz sustorgása s erős füttye jelenté, hogy a kellő nyomás megvan. Az aczél-óriás megállt s egyet sem mozdított. A mahuk erősen biztatták a három elefantot, s azok, megfeszítve izmaikat, minden eret jöket kifejtették. Hiába; a mi elefantunk lábai a földbe voltak gyökerezve. Guru-Szing vésrese harapta ajkait bosszuságában. Hod kapitány tapsolt. — Előre! kiáltá Banks. Most a regulátor megérsztették; az ormány kéménye hatalmas füstgomolyokat pöfékelt, a kerekek csikorogva mozdultak előre s a három elefant, visszafelé rántva, hallatlan erőlködésük daczára, ellenállhatatlan sodortattak. — Go head, go head! (Előre, rajta!) ordítá Hod kapitány. S az aczél-óriás folyvást előre sietett, a három elefant magával hurczolva, míg temporaikra estek, s mintegy husz lépésmlyre ekkép vonszolva őket, a nélkül hogy súlyukat még csak érezni is látszanak. Hod kapitány fenhangon hurrázott örömeben; de Munro ezredes intett kezével; Banks bezárta a gép regulatorát s az egyzserre megállott. Ideje volt. Ő fenségének három hatalmas elefantja a legszálnalmasabb helyzetbe jutott; lábaitág égfelé, ormányaik petyhüden alácsüngve, ugy henteregték, mint hátukra fordított s visszafordulni nem tudó pókok vagy teknősbékkák. Urok, a rádász, szegénytlő, haragtól egyaránt emésztve, szóltalan távozott a fogadás színhelyéről, be sem várva a végkimenetelt.

Most a három elefantot kifogták hámaikból, talpra segítették, mert a horzsolás által szenvedett kisebb sérülésen kívül más bajuk nem esett s elvezették őket. Mikor az aczél-óriás előtt vezették el, a legnagyobbik épen úgy térdet hajtott előtte, mint előbb Guru-Szing előtt tettek volt.

Negyedóra múlva egy hindu, a *kamdár* (a fejedelem titkára) érkezett szállásunkra s hozta egy zacskóban a megnyert fogadás összegét, négyezer rupiát. Munro ezredes kezébe vette a zacskót s megvetéssel visszadobta: — Ó fensége csalásága.

Azzal hátat fordított s a gözházba lépett. E közben a gép-elefánt vonata elé fogva, sértetlenül elfoglalta rendes helyét. Banks azonban jelt adott az indulásra s a bámuló hinduk csoportjainak üvöltése közt nagy gyorsasággal elindultak. Csakhamar, — az ut egy fordulójánál — elvesztők szemünk elől a Guru-Szing rádász szeráját... A hegyek közt voltunk.

Puskin Szergejics Sándor életéből.

Mikor az üveglap eltörök, ha minden darabját összedezjük, s álló helyére rakjuk is, még sem fog előttünk állni az egykori üveglap, mert eltűnt belőle a részreit összetartó erő. Midőn egy nagy ember száll sírba, összegyűjtjük életének nevezetesebb mozzantait, megalkotjuk magunknak róla a képet, de őt magát többé birni nem fogjuk, mert elszállott az őt emberré tett erő. A következökhben néhány ilyen apróságot mutatunk be Puskin életéből, mely kalandokban, érdekes részletekben eléggé változatos vala.

Mint kis fiu komoly gyermek volt. Nagyanyjától, ki egyuttal keresztanyja is volt, sajátítá el az irás mesterségét. Anyja kétségbe volt esve fia flegmatikus kedélyén s erővel kényszeríté a játzsásra; de ő megfuttot, meghuzta magát nagyanyja mögött egy kosárba s csendesen nézegette, mi történik körülötte. E helyről már nem merték kizavarni.

A nők áldásos befolyását s idomító képességét a gyermek fejlődésére ő sem nélkülözé; nemcsak nagyanyja, Alekszjejevna Mária, hanem és főleg dajkája, Rodionovna Ariná, szép népmesével és dalaival tették rá nagy hatást. Különbön neveltetése a szülői háznál francia szellemű volt, hisz ekkor jobban beszélt francziát, mint oroszul, és mikor bekerült a lyceumba, francziának hívták.

Már a szülői háznál megismerkedett Káramzinna, Bátvuskoffal, Demitrijffel és Zsu-kovszkival, a kik mind nagy befolyással voltak életére. A lyceumban ébredt föl benne az orosz szellem; nem foglalkozott többé francia művekkel, olvasta a föntemlitett írók műveit, és orosz verseket írt. Társai közt önképöz kört alakított, melynek maga volt a lelke. Tizenöt éves korában versei közül egyesek már nyomtatásban is megjelentek. Ekkor történt, hogy a lyceumban, Káramzin jelenlétében felolvasta „Emlekézés Czárszkoje-Szelóra” ezimű költeményét, mely igen nagy hatást tett. Káramzin ezt írja róla: „Mi mindnyájan, barátai s pajtásai, büszkéek voltunk e műre... Meg akartuk ölelni a költőt — de nem volt már jelen: megfuttot.”

Puskin atyja nem akarta elhinni, hogy fiából valamirevaló költő lehessen. Az említett szavalás vizsgán történt, mely után ebéd következett. A közigazgatási miniszter szerencsét kívánt az apának fia sikeréhez, de megjegyzté, hogy inkább szeretné, ha a prózánál maradna. Ezt hallva Káramzin, szokatlan felindulásba jött, s ekkor mondotta ama nevezetes szavakat: „Hagyjátok meg őt — költőnek”.

A „szabadságról” szóló híres ódája, tudjuk, mily befolyással volt életére. El volt torjedve a városban, hogy Puskin elküldik a szoloveci kolostorba, vagy éppen Szibériába. Csádájév futott Káramzinhoz, s kényszeríté, hogy hagyja felbe az irást s tegyen meg mindent Puskinért. Káramzin Capodistria grófhöz s a czárnéhoz fordult. Glinka Milorádovichhez ment, Milorádovich a czárhoz. „Puskin lebilincsel engem — mondja Milorádovich — nemes magartartásával

és modorával. Mikor elmondott a csárnak minden dicsegetést és jót Puskinról, ezt tette hozzá: „És én felséged bocsánatáról értesítettem őt.” A császár kissé elkomorult s mondá: „Nincs-e még korán? De ha így van, hát másképp intézkedünk: mint hivatalnokot átszesszük délre.”

Puskin „Ruszlán és Ludmilla” című művét nyilvánosan olvasták. A felolvasásnál jelen volt Zsukovszki is. Mikor a darabot elolvasták, Zsukovszki odament Puskinhoz, átnyújtá neki arcképét, melyen ez állott: „Győzedelmes tanítványának a legyőzött tanító „Ruszlán és Ludmilla” befejezésének ünnepélyes napján.”

A trónra lépő Miklós császár a legszívesebben módon fogadta Puskin. Egy bálon magához inté Bludoffot s azt mondja neki: „Tudod-e, hogy az imént Oroszország legokosabb emberével beszéltem.” És mikor Bludoff nem tudta eltalálni, ki az? a császár Puskin nevezte meg.

Egy alkalommal valamelyik szomszédjához volt hivatalos. A szomszéd rokonának gyer-

tént. Nemsokára elutazott Pétervárra, de az a baj érte, hogy utközben elveszté az ötödik énekét, pedig azért ment Pétervárra, hogy eladja. Se pénz, se költemény. Mit tegyen? Elpanaszolja baját a Kaukázusban lakó bátyjának, Leonak; a baj nagy volt már azért is, mert az ötödik ének tervezetét elégette, mielőtt készen volt az énekkel. Mily nagy lön bámulata, midőn válasz helyett sűrűn és apró betűkkel tele írt három darab lapot kap, és a sűrű írásban fölismeri az ötödik éneket.

A dolgnak nyitja az, hogy bátyja nem mindennapi emlékező tehetséggel volt megáldva; az ötödik éneket egyszer hallotta felolvasni, egyszer meg maga olvasta el, s elég volt, hogy megtanulja könyv nélkül.

Nagy feltűnést keltett, mikor a moszkvai egyetemet meglátogatta. Uvároff ekkor így mutatta be őt.

— Ime uraim (mondja a művészet tanárára mutatva), ime uraim, a művészet elmélete, s ez itt uraim (Puskinra mutatva) maga a művészet!

ságot. Hát nem váratlan ez? Így hát teljesülni kell a harmadik jóslatnak is, és én szentül hiszek benne...

És nem hitt hiában... Tudunkkal három párba volt; az első néhány epigrammért, a másik Szollogub gróffal, s a harmadik a végzetes és utolsó párba. Az első kettő féligmeddig komikus volt és vér nélküli. Hogy mily elkéseredés uralkodott lelkében a harmadik párba idején, mutatja annak lefolyása. Sebet kap és leesik, ellenfele hozza rohan, de ő fölemelkedik, balkarjára támasztja fejét, lö s ellenét megsebesíti, de nem halálosan. Megtudja, hogy az általa ejtett, nem halálos, panaszokdók ügyetlenségén, és azt mondja, hogy mielőtt felgyógyul — újra kezd.

Halálos ágyán anyai nyugodtságot tanusított, hogy orvosait is ámulatba ejtette, pedig óriási kinokat szenvedett; s mindzt azért tette, hogy ne jöjjön meg a nevére. Utolsó óráit részletesen le vannak írva a lapokban.

Családjáról Miklós császár fényesen gondoskodott.

A görög király.

Törökországnak ugyanezek rájájk apródonkint körül a határait. Éjszokról immár elszedték területének nagyobb felét s most ime már dél felől is fogyasztani kezdik. A berlini kongresszus fölbiztatta Görögországot, hogy csak vágjon neki bátran, nagy bántódása, ne féljen, nem leszen miatta s a mostani pótkonferencia ott Berlinben ki is ezövekel a határokat, melyek ezentúl Görögországot a töröktől elválasztják, s az ottoman birtoktól is elválasztanak ismét egy jókora darabot.

Kivált Angol- és Franciaország, az a meleg barátja a görögnek. S e nagy barátság csak megerősítésére szolgált, hogy Görögország királyá meglátogatta Gladstonet, az angol miniszterelnököt és a francia köztársaság elnökét, hogy megköszönje azt a buzgó támogatást, melyben az angol és francia diplomaták a görögigényeket Európa előtt támogatták.

Görögország messze északról hozta királyát: Dániából. Harmadik gyermeke XI. Keresztélynek. Azelőtt Vilmosnak neveztek, azonban levén vagy öt keresztneve, mikor görög királylyá lett, a György nevet választá ki belőlök, a mi igen szerencsés választás volt, levén ez a név ott igen népszerű, mivelhogy majd minden ötödik görög „Georgiosz”.

I. György 1845. decz. 24-én született s így jóformán még gyermek volt, mikor a trónját bucsutlan ott hagyott Otto király helyébe 1862-ban görög királylyá választották. Jun. 27-én történt a választás s Keresztély oly föltétellel engedte át fiát, ha a jóniai szigetek egyesülnek Görögországgal s az ország egy millió drachma civillistát és 120,000 frt élelempénzt fizet királyának.

Az ifjú király 1863 szeptember 17-én utazott el országába, okt. 30-án megérkezett a pyraeus kikötőbe s másnap le is tette az esküt.

1865-ben civillistájának egy harmadát elengedte, hogy a pénzügyi helyzetet segítsen, mely a következő évben a krétai fölkelés miatt még zavartabb lett. Sok baja volt a legutolsó háboruban is, midőn alattvalóit alig tudta viszatartóztatni a háboruba avatkozástól.

1866. okt. 27-én megnősült, nőül vevén az orosz császár fivérének, Nikolajevics Konstantin nagyhercegnek leányát, Olga Konstantinovna Alexandrát, ki akkor még alig volt 16 éves. Boldog házasságban élnek, melyből eddig négy gyermek származott. Egy francia író következőleg jellemzi a görög királyt:

„György király szabadelvű, szellemes, és jövedvű. Hagyja a dolgokat folyni és fejlődni. Ha a miniszterelnök Komunduros nem bír többé többséggel, akkor Trikupiszhoz fordul, az lesz miniszterelnök, s ha Trikupisz leszavazza a kamara, akkor ismét a legnagyobb lelki nyugalommal visszatér Komundurosához. Ő tehát állandóan Trikupiszról Komundurosra, hova csaknem gyermekkorában költözött, pompásan érvényesíté magát, s igen népszerű. Ennek legjobb bizonyítéka az, hogy már tízenyolc év óta uralkodik népe fölött, mely a legnemesebb fajta, de borzasztó garázdá, s minduntalan kész holmi mozgalmak, kihágó bohó csínyekre. Ezenkívül példás férj is, e tekintetben hasonlít apósához, Konstantin nagyherceghez, kinek egy mondása

igen jellemző. A nagyherceg ugyanis meglátogatta III. Napoleont, ennek hatalma legfényesebb korszakában s Eugenia császárné az egyik ünnepélyen a nagyherceghez fordulva egész leplezetlenül ezt kérde: „Melyik nőt tartja ön e társaságban a legszebbnek?” s a nagyherceg így felelt: „Felség, bocsássan meg, én egy bár, egy kozák vagyok; én csak egy szép nőt ismerek, s ez a feleségem!” A fiatal György királynak, ki megnyerő kedélyessége mellett finom itéletű s eles eszű ember, csak egy dolog hiányzik ahhoz, hogy népeket nagy politikai szerencséhez nyisson utat. Hiányzik neki az, mi Viktor Emanuelnek Cavour, Vilmosnak Bismarck, — hiányzik neki egy férfi. Trikupisz, Byron egyik barátjának fia, elég jó ember, Komunduros ennel is több, de mindketten alapokban alárendelt lények.”

nek lakhelye. A főpalotán kívül még számos apró pavillonok vannak a parkban elhelyezve s itt lesznek a tömérdek mutatványok, a huszjé behűtésétől kezdve egész a léghajóversenyig. Maga a megnyitási ünnepély is ily látványok halmaza lesz; 1200 énekes és hegedűművész produkálja magát s az ország összes torna-egyesületei fognak versenyezni. A nemzeti jelleg azonban szigorúan megőrzi. A kiállítási palotában csak oly tárgyak lesznek láthatók, melyek Belgiumban belgák által készültek s lehetőleg csak az utolsó ötven év alatt.

Maga a palota óriási épület. Eddig mintegy 7000 kiállító jelentkezett, mely szám ily kis országra nézve igen jelentékenynek mondható. Az épület homlokzata, mint rajzunkon látható, két pavillonból áll, melyet félkör alakú oszlopzat köt össze, középen diadal-ívrrel. A palota a parkkal együtt 70,000 négyszög méter területet foglal el s míg a főépületben, mint jeleztük is, inkább csak mai ipartárgyak s közoktatás-ügyre vonatkozó dolgok lesznek elhelyezve, a kisebb épület az ipar és földművelés minden ágára kiterjed.

A kiállítás költségeit mintegy félmillió forintra számítják. A beléptijegy ára reggel 10 óráig 2 frank, azontul egy frank, az egész kiállítás tartamára 30 frank.

Füzdőre!

— Alkalmi tárcza. —

Ez aztán az ivad!

A postamester né meg a doktorné telegrafon rendelik ki maguk elé az igazgatót az állomáshoz, úgy fogadtatják magukat mint valami konteszek.

Nekik könnyű. Zsebre teszik az uruknak a félesztendei jövedelmét, a keservesen megkuporgatott háromszáz forintot; derekukra kötik a hat araszos aranylánczot (egyebük sincs a lelkeimnek), akkor hajsz gözbajó! és gözköcsi! eselő delizsáncz! meg sem állnak Szliácsig. Ott átszolgáltatják magukat a Nani szobalálynak, ládájukat pedig a lakatosi hivatalnak, mert a zárav utközben rutul megromlott.

Ott nagyságának hat hétig, melyen alól nincs idvesség. Itthon si-ri utánok a sok — — férj, kinek mit használ a sok vigasztaló levél, hogy ott milyen drága minden, meg a sok tombola? ha másfelől még most is az a zsebkendő járja, a kit a galambon elmentetele előtti napon dugott a zsebébe. Mert könnyű egy egész város pátienseit naponként sorba látogatni ebben a rekkenőben: de tessék a sok kules közül, melyek egy karikán szent nyugalomban függének, ki-

találni, hogy melyeknek a nyelvén ért a fehérnemű szekrény; s ha egyszer szóra hozza is az ember, hány csomagot kell addig felhárítani, míg a piros szalaggal és gyöngéddel gondallátott zsebkendő-csomag rákiált: Hóha ne! Hány-szor járja az asztalkendő törülköző számba és vizsont? Árvább az árvánál.

Mikor aztán kiavadoltak magukat — még most is nevetek, hogy ezen a szón két tisztész férfi évekig tudott bizonyozni! Az egyik azt mondta: van *ivad*; a másik tagadta haláláig. Pedig hogy ne volna? Hát az *ivadék* mit vétett? Alázatos nézetem szerint csak a szó eredetének meghatározásánál tévedtek, mikor mesésnél mesésőbb kombinációkhoz folyamodtak. Holott a dolog igen egyszerű. *Ivad* zsidó szó; tője יב = jva = izzadság; vagy יב = évad = elpredálni, megtestálni. Lám, a régi zsidóknak is köszönhetünk egy jó magyar szót.

A KIÁLLITÁSI PALOTA BRÜSSZELBEN.

mekei nagyon elkényeztetett kis teremtesek voltak. Anyjuk mindenféle édességekkel akarta őket megvesztegetni, hogy ne jöjjenek elő. De a gyermekek nem tágitottak, mondván, hogy anyjuk rá akarja őket szedni, pedig ott lesz Puskin is, a ki egészen czukorból való, milyen jó lesz őt felfalatozni.

Egy ízben Rosen báróhoz így szólott a költő: „Jól jegyezze meg báró ur, hogy lyrái költő csak 35 éves koráig lehet az ember, de drámát írhat a 70 éven túl is.”

Érdekes története van az „Anyégin” ötödik énekének.

Puskin szeretett kártyázni. Egyszer elvesztette minden pénzét, de mert a játékot nem akarta felbeszakítani, azt az ajánlatot tette, hogy felteszi az ötödik éneket, mely kéziratba nála volt, a blattra. Szerencsésen elvesztette. Volt egy pár pisztolya, föltette azt is, a szerencse kedvezett, visszanyerte pénzét, a kéziratot és még másfél rubelt is zsebre rakott. Ez Moszkvában történt.

* Ez pedig nagy összeget ért, mert minden soráért 25 rubelt kapott.

Hogy mily fogalommal bírt Puskin a családi életéről, kitűnik e sorokból, melyeket 1835-ben írt:

„Családom szaporodik, növekedik és körülöttem zug. Most már nincs okom zúgolódni az életre, s félni a vénségtől. Az agglégénynek unalmas az élete; boszanthatja az új nemzedék látása; de a családapa irigység nélkül szemléli az őt körülvevő ifuságot.”

Puskin egyszer tréfából megkérdezett egy jósnőt, mily jövedvő vár reá; a választ ő maga így írja le. „E napokban találkozni fog egy igen régi ismerősevel, a ki önnek igen jó állást fog ajánlani; aztán nemsokára váratlanul pénzt kap; sőt azt is meg kell önnek mondanom, hogy nem természetes halállal fog kimulni... Nem is kell szólnom, hogy másnap feledve volt a jósnő és jóslata. De két héttel ezután újra a Nevski-Prospektben járva találkoztam egy igen régi ismerőssel, a ki Varsóban szolgált; azt tanácsolta nekem, hogy foglaljam el varsói állomását. Nehány nap múlva pénzt kaptam a postán; egyik lyceumi társam küldé, mint kártya-adós

Ime néhány vonás ama költő életéből, kinek Moszkva nem rég szobrot emelt.

Csopey László.

Egyveleg.

* Az 1881 szám, a jövő év száma, több tekintetben nevezetes. Kettő osztva 18 | 81 arányos részeket képez s mindenik rész számjegyeinek összege 9, mint a hogy az egész szám is teljesen osztható 9-el. 18 és 81 együtt véve ismét 99. 81 és 18 hasonlóképen osztható e szám által. Egyszóval a jövő év számában a 9 számjegy nagy szerepet játszik s ha még az asztrológok korában élnénk, ebből bizton az év nagy jelentőségére következtetnénk. A 9-es szám ugyanis mindenkor a tökéletességet jelentette, s a középkori tudósok kiszámították, hogy már a régi nagy, végzetes események: özönvíz, Sodoma s Jeruzsalem elpusztulása, Pharaó vízbeledalása stb. ez évszámmal esnek össze. Ily számítások szerint a jövő évben esodlatos dolgoknak kellene történni.

* Spitzberga szigetére Smith Leigh angol kéjkirándulást rendez „Eira” nevű yachtjával. Az ut 18 hónapra van tervezve, de azért két esztendőre való elédelv visznek magokkal.

ságát, kikéhez az újabb időben a Nagy Péter járul, teljes mértékben eleveníti föl s elődeihez méltóan folytatja. Az egyházi beszéd újabb időbeli hanyatlásának nálunk nem egyedül a szónokokban, hanem nagy részt a kor egyháziatlanságaiban is van az oka. Annál nagyobb a kivételek érdeme. A kezink alatti beszédet, a homiletikai szabályok szellemének megtartása mellett, szeszegzadság, a nyelv egyszerű szabotossága mellett szónoki lév és erő, a tárgyalás alaposága s mely é szinte vallásos szellem különbözőteti meg az eméber becü napi termékektől. Örömmel jegyezzük föl mint egy nagyfontosságú műfaj igazán becses példányát. A csinos kiállítású füzet ára 25 kr. S az egész bevetel (nemcsak a tisztá haszon) a S.-Sz.-Györgyön építendő ev. ref. új templom javára fordították; egy okkal több, hogy minél nagyobb kelendőseget kívánjunk neki.

A „Történelmi tár” évnegyedes folyóirat a történetbarátok számára sok érdekes adatot ad közre július-szeptemberi füzetében is. Kiváló érdekű Zrinyi Ilona, a munkás hősök, Tökölly neje és Rákóczy Ferenc anyja nyolc eddig ismeretlen magyar levele. Az első 1686. ápril 27-én kelt s közvetlenül azután, hogy Munkács az ostrom alól felszabadult. Szilágyi Sándor, ki e leveleket közli teszi, azt mondja rólok: Még nem találtunk fel levelet, mely e nevezetes asszony jellemét oly tisztán elénk állítaná, mint épen ezek. Beesekes továbbá Bethlen Gábor politikai levelezései, melyek közzétételét Szabó Károly kezdi meg. Ép oly becsesek a művelődés történelmi adatok és vegyes közlések. A kötet ára 1 forint 30 kr.

A „Koszu” a Petőfi-társaság közlönyének júliusi füzeté Bulovszkynek arcképét közli, s Bulovszkynek „Egy kis autobiographia” cím alatt arról ír, hogy miért nem tagja ő a nemzeti színháznak, a sajtót vádolván e miatt. Ir továbbá uti jegyzeteket Nizzáról és Monte Carlóról. A füzetben költemények vannak E. Kovács Gyulától, Majthényi Flóráról és Markus Miklóstól. Hatala Péter ismereti továbbá a nők helyzetét az iszlamban, Lauka Gusztáv az író munkadíjairól szól a harmincos és negyvenes években, Szana Tamás az elhunyt Orlai-ról emlékezik meg, Beszély Vértessitől van a füzetben „Egy kis jux” cím alatt.

A „Természettudományi füzetek”-ből, melyet a nemzeti múzeum ad ki s Hermann Ottó szerkeszt, megjelent a negyedik kötet első kettős füzet, könyvmatu ábrákkal. A terjedelmes füzetet egy nagyobb monográfia veszi leginkább igénybe: az angullulidák (szabadon élő fonálférgek) magánrajza, a kir. természetd. társ. által a Bugát-díjjal jutalmazott pályamű, Orley Lászlótól. Ehhez tartoznak a rajzok is. Két kisebb tudósítási van még ezenkívül a múzeum állattári s növénytan osztályának történetéről vonatkozólag. E füzetek előfizetési ára 3 frt, mely összeg a múzeum épületébe küldendő.

A „Bolond Istók”, Don Pedró (Bartók Lajos) ismeretes elszámla, júliustól kezdve Raumann Frigyes kiadásában jelenik meg. Eddig Bartók volt a kiadója és szerkesztője is. Most annál több ideje marad lapja tartalmának gyarapítására.

„Edmünd párba”, eredeti két kötetben, írta ifj. Ábrányi Kornél, kiadta az Athenaeum, ára 3 frt. Szépírodalmi sajtóknak e figyelemreméltó terméke társadalmi kérdésekkel foglalkozik, s érdekesen festi az embereket és viszonyokat.

A „nemzeti színház könyvtára” egyik füzeté (136-ik) gyanánt megjelent „A tör.” Váradi Antalnak a Telesi-díjjal jutalmazott három felvonásos vigatóka. Ára 40 kr.

Az állami és vasuti távírdák statisztikáját az 1879-iki évről terjedelmes füzetben teszi közzé a kereskedelmi miniszterium. A múlt évben a távírdák vonalainak hossza 14,501 kilométert tett; volt 400 állami és 580 vasuti távírdái állomás, s összesen 1307 személy foglalkozott a távírdáknál. Az összes sürgönyforgalom 7.178,717 db.; a bevétel 1.386,047 frt, míg a kiadás 1.744,811 frt.

„Nefelets” című alkalmi lapot adtak ki Aradon az ottani nőgyelet által jun. 29-én rendezett népnünsepre. Szerkesztette Lukácsy Lajos. A nyolc oldalra terjedő lap tartalma változatos. Vers, próza, autograf, hangjegy, rajz stb. van benne. A czimlapon két nefeletsbokr, közepén az árvaház képével. Hajnalka, Varga János, Csiky Gergely, Tiszti Lajos, dr. Réthy László, Rózsás Antal, dr. Márki Sándor, E. Illés László, dr. Kabdebó János képviselik benne az irodalmat, Boér Henrik egy zongoraszerzeménye a zenét. Tabakovics Sándor, Petrovics Arzén, Soly-másy Adolfól rajzokat közöl a lap. A munkatársak

autografozott népalírásán kívül Csiky Gergely egy versét közli a lap, kézirati hasonmásban. A kis vers így hangzik:

Nefelets.

„Nefelets! kér a virág,
S ha elhervad, elfelejtéd;
Embersziv könnyem feled:
Minden elmúl, minden elmegy
Csak az árva kőny, mely
Jótevő kezre kelet, hull,
Csak ez a kőny nem feled,
S fölkeres a siron tul!

„Magyar statisztikai évkönyv.” Az 1878-iki statisztikai adatokból az orsz. statisztikai hivatal most a harmadik füzetét bocsátotta ki, mely a harmad-évi aratásról és szüretéről szól.

Jókai művei francia nyelven. Ulbach Lajos írja a „Revue de politique et littéraire”-ban, hogy Jókainak „A zöld könyv vagy szabadság a hó alatt” című regényét, melynek tudvalevőleg Puskin egyik főalakja, francziára fordította. „A köszív ember fia” már megjelent francia fordításban.

A magyar tud. akadémia újabb jutalomtételői a következők:

1. Adassék elő az adóügy fejlődése a XVIII. század kezdetétől a jelenkorig és annak alakulása Európa jelentékenyebb államaiban, utalással nemzetgazdasági és pénzügytani hatásra, s vonassék le azon tanulság, mely adórendszer életbeléptetése lenne Magyarország érdekében kívánatos, különös tekintettel hazánk kereskedelmi, ipar és mezőgazdászati viszonyaira. Jutalma a Fáy András nevére tett alapítványból, a hazai első takarékpénztár részéről 3000 oszt. ért. forint. Határnap 1882. december 31-ike. A jutalmazásra kijelölt munka csak úgy kapja meg a díjat, ha előbb 500 példányban kinyomatik. A mű a szerző tulajdona marad.

2. Tekintettel a monarchia kereskedelmi viszonyaira, a jelenleg fennálló forintrendszer megtartása, avagy a frank- vagy márkarendszerre való átérés mutatók-ei vizsgálata, s Jutalma a magyar kereskedelmi csarnok Széchenyi-adományából egy ezer frank aranyban. Határnap 1881. december 31-ke.

3. Mily befolyással volt közgazdaságunkra az agio fennállása 1848-tól napjainkig. Jutalma az Ullmann Károly alapítványból 360 forint aranyban. Határnap 1881. december 31-ke. Mind a két kérdésnél a jutalmazott munka szerző tulajdona marad, a ki köteles egy év alatt közrebeszárni, a mennyiben ezen kötelezettségnek meg nem felel, a munka az Akadémia tulajdonába megy át.

A nemzeti színházban a szünidő e hó első napjával megkezdődött. Az utolsó előadás egy régibb francia színműnek Barrière „Szerlem bolondjai”-nak főlevezése volt, mely eléggé mulattatta a közönséget. A hű feleség és kedves küzdelme van benne ellentétbe állítva, s erős színekkel festve. Az előadás igen jó volt, s Helvey Laura, Lendvayné, Molnárné, Szigeti József, Halmi, Náday játszták a főbb szerepeket.

A nemzeti színház drámai előadásairól a Főv. Lapok kimutatást közöl az 1879. évi ápril elsőjétől 1880. március utolsó napjáig tartó színházi évből. Volt 184 drámai előadás 269 kisebb-nagyobb színműből. Színe került 17 tragédia, 17 dráma, 192 vígjáték; ezekből eredeti mű 69 előadásra esett. Új darabot huszonkettőt adtak; új botanulással és új szereposztással színré került 19 régibb darab. Klasszikus drámáiról 27 este voltak bemutatva, u. m. Shakespeare 8 darabban 14 este, Molière 5 darabban 9 este, Sophokles egy darabban két este és Schiller két darabban két este. A dráma napi bevételeinek összege tett 1876/7-ben 52,808 frtot, 1877/8-ban 66 970 frtot, 1878/9-ben 78,563 frtot, 1879/80-ban 81,292 frtot. Ez örvendetes emelkedésből bátran lehet következtetni, hogy népszínművek kiválásával érezhetővé vált jövedelmi hiány most már állandóan ki lesz egyenlítő. — A drámaírók bizottságához megbírálás végett benyújtottak 64 darabot, ezekből felolvasásra ajánlott a bizottság 9-et, melyek közül előadásra elfogadtattak kettőt.

A népszínházban Pálmai Ilka asszony folytatja vendégszerelését, de e nyári estéken a nézőtér most ilyenkor símes megtele. E hó 2-ikára új eredeti népszínmű volt kitűzve „A becsület szegénye”, mely a népszínmű pályázatokat keltett figyelmet. Szerzője Makroczy János, a népszínház tagja.

A budai szinkörben Szatmári Károly szintársulata a közönség változó részvétele közt játszik estenkint. A műsor változatos s a tagok egymás után tanulják be az új darabokat, hogy minél több estének meglegyen ujdonsági ingere. Legközelebb Balázs Sándortól kerül színré hóhozát „Milyen lesz a világ kétszáz év múlva” cím alatt.

Zichy Mihály jeles művészeink már Zalán idők, és szorgalmasan dolgozik műtermében. Jelenleg egy nagy festmény foglalja el: a „Halottak tán-

ca”, mely Saint-Saens „La danse macabre” zenekölteménye — lefestve.

Magyar vezérek szobrai. A honvédelmi miniszterium palotájára szánt szobrokra nyitott pályázatnál a bírálók Kis Györgyre bízták Hárpád szobrának elkészítését, Hunyadi Vasadira, Zrinyit Donáthra, s Nádasdyt Engelre.

Benczur „Vajk keresztelése” című muzeumi festményét a képzőművészeti társulat műlap gyanánt fogja kiadni, s a Bécsben lakó Mihalek nevű magyar metsző vési rézbe.

Közintézetek, egyletek.

A magyar tud. akadémia június 28-án tartotta utolsó ülését a szünidő előtt, s tárgyat kizárólag folyó ügyek képeztek. Fraknói Vilmos főtitkár bemutatja a keresk. csarnok és Ullman Pál örökösöknek alapítványát tárgyaló kidolgozott szabályzatot és az 1882. évre kitűzendő pályakérdéseket. A hazai első takarékpénztár tudatta, hogy az általa a Fáy-alapból kitűzött s az akadémia által szövegezett adóügyi pályakérdéshez csekély módosítással hozzájárul. Az Edl-féle ösztöndíjra beérkezett 4 folyamódó közül az akadémia a kiküldött bizottság jelentése alapján Szönygyi János budapesti egyetemi III. éves orvosnövendéknek ítélte oda az ösztöndíjat; a Holczler Miklós féle 300 frtos ösztöndíjat pedig Zwick Adolf III. éves budapesti műegyetemi hallgatónak. A karkői egyetem meglepő hangu latin levelet írt a Széchenyi-szobor leleplezési ünnepére alkalmából, mert az akadémia is Dnyos János lengyel író 400 éves jubileumára hasonló üdvözlő iratot küldött. Az akadémia a Széchenyi-szobor leleplezése alkalmával veretett ezüst érmet és kiadott munkát 43 törvényhatóságnak megküldte. Türr István az akadémia elnökéhez intézett levelében „A vizek használatáról” szóló memorandumát az akadémia figyelmébe ajánlja. Simor János bibornok érsek az akadémia felhívására megengedi, hogy az akadémia az „Archaeologia Közöny” számára az esztergomi székesegyház műkincseit s a Bakács-kápolnát a helyszínén lerajzoltathassa. Duka Tivadár Londonból megküldte Atkinson életrajzát, mely az „Értesítő”-ben fog közlé-tettni.

A Kisfaludy-társaság június 30-iki ülése utolsó volt a szünidő előtt. Az ülés elején Beöthy Zsolt titkár jelenté, hogy gr. Kálnoki Dénes és Jekelfalussy Lajos osztálytanácsos száz forinttal az alapítók közé léptek, s hogy Toldi sírrelélek, mel. októberre készen lesz, az akadémia 200 frttal, az egyetemi orvosi és bölcsészeti karok száz-száz frttal, a Franklin és Athenaeum nyomdái társulatok pedig 50—50 frttal járultak.

Első felolvasó Bacsay Sándor volt, ki „Jobb kezem” elbeszélését mutatta be, melynek közlését lapunk mai száma kezdi meg, s melyről minden hirtlap tudósítása teljes elismeréssel nyilatkozik. A hallgatóság megtapsolta. Gyulai Pálnak „Falun” című költeményét szintén lapunkból ismerheti meg az olvasó. Ezután György Vilmos a magyar szabadságharc idejéből vett tárgyu svéd költői beszélyt ismertetett. Címe „Szényi”, szerzője Virgin Axel, ki egy magyar főuri család katasztrófáját festi a forradalmat követő korszakból. Szényi gróf összekötésében áll a magyar emigrációval és újabb fölkelést tervez, de orosz származású szolgálja, ki hajdani vetélytársának, egy horvát grófnak kémeje, elárulja őt: el akarják fogni, de ő ősi várában neje és hozzátartozói segélyével hősi ellenállást fejt ki és midőn végre az ellenség benyomul a várba, Szényi azt mindenestől a levegőbe röpíti. A költői beszély meg fog jelenni a társulat évkönyvében. — Végül Vadnai Károly mutatta be Heinrich Gusztáv értekezését „Kármán Fanniának” kezeltetéséről. A „Fanni hagyomány” értékét sokan szeretik kisebbíteni, s mivel germanizmusok fordulnak elő, gyanúsítják, hogy németből van fordítva. Heinrich a müncheni levéltárban rátalált Nesselrodenak Augsburgban 1785-ben megjelent „Die Leiden der jungen Fanni” című levelekben írt művére. De a hős nő nevé, s némely alapvonást kivéve, semmi közös nincs a két műben. Kármán tehetsége soha sem tűnik föl elevenebben, mintha az ő „Fanni”-ját e szentimentális üres művel hasonlítjuk össze.

Az ülés végén a titkár jelenté, hogy a könyvkiadó vállalatban ez végén megjelennek: Csató Pál

Mi ujság?

A trónörökös utazása keletre. Rudolf trónörökösnek régi vágya, meglátogatni a keletet, s hir szerint az őszzel el is utazik Egyiptomba és Jeruzsálembe, s két hóig marad tével.

József főherceg mint régész. József főherceg a tudományok közt a régészettel is nagy elszáradással foglalkozik. Tudják ezt a honvédek és Alsóth egész környéke, s bármilyen régészeti tárgyra akadnak, sietnek azt azonnal a főhercegnak beküldeni. A főherceg személyesen vizsgál meg minden beküldött tárgyat, meghatározza régészeti becseit és az így meghatározott árt a beküldőnek kiszolgáltatja. A megvett régiségeket a nemzeti múzeumnak küldi be. Így legutóbbi szemleutóbbi visszatérve, 39 érdekes régi érmet ajándékozott a régiségértárnak, melyeket jobbára honvédek Sziszekről küldöttek, vagy sorhadbeliek Boszniából hoztak magukkal; vannak azonkívül olyanok is, melyeket Al- és Felcsuthon, Dobozon és a kisenjői uradalomban találtak. Minden egyes darabról a főherceg személyesen megírta véleményét, meghatározta a korszakot, melyből származnak és sajátkezü feliratokkal látta el az egyes darabokat.

Walla József, ki Benczur „Vajk keresztelése” festményét fára metszette, Münchenben lakó hazánk fia, s egyike a Németországban kedvelt filozophoknak. A nagyobb és művészi vállalatok megszerzésén, melyek a bajor fővárosból kerülnek ki, rendszeresen megtaláljuk nevét. Walla Budapestről való, s 1867-ig a Rusz-féle filozoph-intézetben dolgozott, aztán Párisba ment, hol tovább képezte magát a metszésben és rajzban egyaránt, s önálló intézetet is rendezett be, de a német háborúk, Páris ostroma előtt, mint idegennek távozni kellett. Ekkor hosszabb utazást tett német földön; végre Münchenben telepedett meg, hol műintézetet a legkeresettebbek egyike, s 8—10 segédét foglalkoztat. Több előkelő külföldi hetilapnak és képes vállalatnak rendes metszője. Munkáival több kiállításon megjelent s elismeréseket vívott ki. Alkalmunk lesz legközelebb több metszvényét bemutatni.

Vasuti baleset. Julius első napján reggel 9 órakor a magyar államvaspályán Pécel és Isaszeg közti oly baleset történt, melynek csakugyan rendkívüli szerencse, hogy az utasok megmenekültek. A mozdony lesiklott a vágányokról, s két óny magas töltsérről lezuhant, a mozdony után csatló málhakocsi és harmadik osztályu utazó kocsi szétért. Ez utóbbiban utazók is voltak, de nagyobb rázkódáson kívül egyéb bajok nem esett, a mit az magyaráz meg, hogy a vonat csak kevés kocsiból állott s így eskélyebb erő túltul az előző kocsikra. Körülbelül száz utas volt, de csak Pandur Antal, fiatal vasuti kalauz szenvedett sérülést, a mi nem veszélyes. Képzeltetni a zavart és rémületet. A jelen voltak előadása szerint a szerencsétlenséget a talpfák korhadtsága okozta. A talpfák nem bírták meg a terhet s a sinek kiszakadtak. Az utasok erőll jegyzőkönyvet is vettek föl.

Velocipéden Londontól Budapestig. Zmertyeh Iván, ki június 8-án reggel indult el velocipéden Londonból, június utolsó napján délután ötödél órakor jó egészséggel, naptól leégve, Budapestre érkezett. A budapesti oldalon a vörösvári sorompónál gördült be, míg legtöbben a szentendrei uton várták. Összesen 1200 angol mérföldet tett meg a kényelméleten járóművön, mely a legfinomabb aczéllal készült, s kerekének talpa kauszukkal van bevonva. Velocipéden ő tett eddig legghosszabb utat, s a sport barátai ezért siettek üdvözlésére. A farszót sportra hat hétig edzette magát naponkinti két órai futással, s csak húst és száraz kenyeret evett. Zmertyeh 25 éves fiatal ember. Természetesen podgyász nélkül utazott, egy eskőpönynyel, a mit Buda közepében elvesztett. Kék zubony, csikos ing, kis sipka, térdig érő nadrág, s azon alól harisnya — ebből állt öltözete. Eső, hideg szél, rossz utat sokat háborgaták. Bácsban a velocipéd is eltört, s egy napot kellett várnia, míg elkészítették. Utközben Rolandsecknél egy terhes kocsival összekötözött, és kis sérülést szenvedett. Dorognál a rossz utat felborult s meglehetősen megsérült. Az utak felől pontos térkép segítségével tájékozta magát. Legnagyobb utat tett Deurlingtól Passauiig, mikor egy nap alatt 142 kilométert

hagyott hátra. Bécsből jun. 28-án d. n. 2 óra után indult el. Pozsonynál, Győrnél (hova már 29-én délután 2 óra 30 perccor érkezett) már várta rá. Utközben mindenütt megbámulták, néhol gunyos megjegyzéseket tettek rá. Magyar földön kengyelfutónak nézték, s gyanakodtak, hogy nem jó uton jár, a mi-ben részben igazuk is volt, mert az utak rosszak ily vállalkozáshoz. Zmertyeh magyarul szólította meg a gyanakodókat, s akkort azán bevadolta a bízodalom. Az atletikai klub tagjai fogadták Budapestben, s a Hungária-szállodába kísérték, hol a nagy ut fárólalmaid kiphitelt, később pedig lakomat adtak tiszteletre.

Éjjeli gyalogverseny. Az atletikai klub gyalogversenyt rendezett június utolsó estéjén az Orozky-kertben, hol a kimért terület ötvenszor kellett körüljárni, a mi épen ötven kilométernyi ut. Ennek megtételére 8 és félóra idő volt szabva s ezüst érem kitűzve, a ki pedig hat és félóra alatt megteszi, tiszteletdíjat is nyer. A versenyrájsra jelentkezők: Ráth Lajos és Kossuth Péter, kik esti 10 órakor indultak meg. Kis társaság jelent meg az éjjeli versenyre, ezek között Zmertyeh. A gyaloglók eleinte egymás mellett haladtak, de Kossuth aztán maradozni kezdett s a 22-ik fordulónál abbahagyta a versenyt. Ráth Lajos megtette mind az ötven fordulót s reggel 6 1/4 órakor végezte be, negyedórával előbb a kitűzött 8 és félóra időnél.

Magyar pogánykori leletek. Ezideig tíz magyar pogánykori leletet birnak muzeumaink felmutatni, s legérdekesebbek azok, a melyeknél régi magyar kardokat is találtak. Ilyen azonban csak kettő van, a szolvai és legutóbb a nemes-őcsi lelet, melyet Végh Adorján az ottani temetőben fedezett föl, s igen érdekes egyéb tárgyakkal a nemzeti múzeumnak küldött. Van ezek közt két arany, négy bronzfüggő, lándzsá, kard, több emberi koponya, löfész stb. Aranya csak két helyen akadtak, és pedig az említett nemes-őcsi leletben és Nagy-Termériában egy női sirban. A pusztabenczi leletben 1836-ban szintén találtak kardot, de ezt akkor összetörték és elvesztették. Kardotok csak a nemes-őcsi lelet mutathat fel, melyen csontlemezek voltak, de ezek bár lehel-lottak, szintén előkerültek. A kard markolata bronzból készült. Az említettekén kívül magyar pogánykori leletekre a következő helyeken akadtak: Vereb, Galgócz, Pilin, Érd, Szeged (Óthalom), Andás és Homorszög (puszta). Ezen utóbbi hely leletét a győri muzeumban, a többi a nemzeti muzeumban őrizik.

Könyvtárak vizsgálása. Csontos János muzeumi könyvtári segédort a közoktatási miniszterium a magyarországi vonatkozású középkori kéziratok, különösen a Corvin Codexek tanulmányozására, a molki, lambachi, salzburgi, müncheni, nürnbergi és baseli könyvtárakba küldötte ki.

Állandó hidat akar építeni Pozsonyváros a Dunán, s lépéseket tett, hogy az építés költségeihez az állam támogatását is megnyerje.

Irók emléke. A putnoki műkedvelő társulat Tóth Ede szülőházát emléktáblával jelölve meg, annak ünnepélyes leleplezése július 11-ikén lesz. Ugyane napon megülni készülnek Virághatny Ferenc emléket is a Somló hegyen levő Schönauer-féle villában, hol utolsó napjait töltötte. Az elhunyt író barátai e villát emléktáblával jelölték meg.

Deák-ereklyék. Mint a „Nemere” írja, a székyei nemzeti muzeum báró Gamera G. által 5 drb műfaragványhoz jutott, melyeket Deák Ferenc az 1846. évben szürke és barna palából faragott. Ezek: egy tör keretben paizs alakban; 1 mandola, 1 barackmag, 1 gesztenye, végre pedig fakéregből egy piszkóta. E tárgyakat a báró néhai anyjának, Comte de la Turantaise-nek, ki mint katonatiszná a szt.-gróti Bathlyány Károly háznál gyakran megfordult, emlékül maga Deák Ferenc adományozta.

Magyar lovak külföldön. A Hamburgban tartott lóversenyen lovaink ismét nagy győzelmet vívtak ki. A kétévsek nagy versenyében Blaskovics Miklós 2 éves sárka ménje, „Bálvány” győzött. A Nord-deutsche Derbyt Zichy Béla gróf „Gamiani” nevű 3 éves nyerte. A Hammonia-versenyt szintén az ő „Pista”-ja.

Telephon-összeköttetés Budapest és Ujpest között. A kereskedelmi miniszterium Puskás Ferenc budapesti lakosnak megengedte telephon-állomását, s az ehhez szükséges sodronyvezetékek föllállítását Budapest és Ujpesten. A telephonon közvetlenül

NESTLÉ HENRI-féle
gyermek táplisztt.
Nagy diszoklevél.
Arany- Számos
érem bizonyítvány
különbé a legelő orvosi
kiállításokon. tekintélyektől

Gyári jegy.
A legkövetesebb táplálék szopós és gyengélkedő cse-
csemők számára.

Főraktárhelyiség Magyarország számára:
NERUDA NÁNDOR-nál Budapest.

Raktárak:
Kereskedők: Gyógyszereszek:
Thallmayer és Seitz, Angyal-gyógyszertár,
Édeskuty L. Fanser Antal,
Kochmeister Fr. udóda, Formágyi Fr.,
Brúnner K., Frum István,
Brúnner és Flohr, Pillich Fr.,
Fanta Károly, Özv. Schernhofer,
Seidl József, Scheich C.,
Szentes Ede, Schwarzmayr J.,
Takács Lajos, Sztupa György,
Vághy Lajos, Török József,
Weninger M. Ór. dr. Wagner D.,
Ifj. dr. Wagner D.

s Magyarország valamennyi gyógyszerárán.

ÓVÁS!
Egyedül valódi, ha a szeleneze
Egyedül valódi, ha a szeleneze
beiktatott védjeggyel van ellátva.
Jegyzet. A nem valódi szelen-
ezéknél a tetej raggyéről hiány-
szi központi raktárnál néveláírása
F. Berlyak. 5992

MARGITSZIGETI GYÓGYFÜRDŐ.
Budapest főváros közvetlen közelében. 5904

35° R meleg artzi forrás — porcellán-, márvány-, kád- és kő-
fürdők a nagykézfűlékkel — nagy: a kert — 30) teljes kényelem-
mel berendezett szoba — társalgási terem — kül és belső fürdő-
naponta zene.

Kö-alakok, melyek ellen a margitszigeti hévíz kedvező
eredményrel használtatott: Kőszvény — az ízületek, izmok,
csontbirtva idegühely, idült csusz. A csúsz. kőszvény, erőművi be-
hatások, typhus után fellépő hidegek — Zabák. — A csontbirtal-
mokat, csontszét, ízületi bajokat és kúszóerőket követő elváltozások.
— Fájdalmas hegek, merevség, hidek — Birtalmak. — Vizelet
nehézség, ek. — Méh- és hüvelybirtalmak.

A hévíz belsőleg eredményrel használtatott: idült gyomorha-
rutnál és alhasi pangásoknál. — A szigetben van egy-gyészertár, ellátva
mindennemű ásványvízzel; dunafürdő uszók és nem uszók számára.
Rendelő orvos: dr. Wezár. Birtalmak: egy a fürdő-, mint a menet-
jegyek egy-itt és váltásánál árakengedés. — A szigetben lakó fürdőven-
dek a fürdő-használatnál és a meneti-gyenei előnyben részesülnek.
A fővárossal óránként kétszer közeledek.

A fürdő-idény május 1-én kezdődött.
A lakások megrendelése: a szigetben a felügyelőségi irodában.
(Utolsó posta: Budapest.)

A margitszigeti felügyelőség.

NEHEZKORT
(Egyszerűsített) gyógyítási
újság Dr. K. Ill. és h. spe-
cialista, Országban (Köszvény-
Legnagyobb tapasztalattal
mert ségélés már 1,000-on
felül gyógykassítottak.)

Sumatra-gyémántok.
E valóban pompás kövek ren-
delvél tiszta kék, sárga, vörös,
s csupán a próba által különböz-
tesek meg a valóditól. Szállítunk
visszajelentéssel gyémántok, vörös
arany-nyaklánc, diadém, 3. 4. 5. 6. 7.
8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.
21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50.
51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.
101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200.

ZILTZER J.
Budapest, Dorottya-utca 5-ik sz.
Magyarországban az egyedüli 5979

drágakő-köszörülése és kökereskedése,
a hol drágakövek és fél-drágakövek legzebben mintáz-
tatnak, egybekötve

vész-, domborító- és műnyomdai
intézettel és pecsétbél-gyárral,
minden e szakmához tartozó munkák a legúj-
nyosabb eredeti áron készíttetnek.

Művezető: **SILBERMAN H.**
drágakő-üzemeltető és vésnök.

Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

Szerencsés esetben 400,000,
250,000, 150,000, 100,000, 60,000, 50,000, 40,000 márka
a hamougi sorsoláson. Huzás július 7- és 8-án. Sorsjegyek: egész 3 7 frt,
fél 3 3 frt 50 kr., negyed 1 1 frt 75 kr. 5985

Busek J. főirodája, Schwelmmarkt, 21, Hamburgban.

Tömeges végeledás
az újonnan föltalált belga 5693
szabadkőszit revolverek- és Lefancheux-fegyverekből.

Mintán a gyárnak pénze van szüksége, leszállításokat esz-
köszítünk: a kinek szilárd fegyvere van szüksége, iparkedők vásá-
rolni, mintán arra soha többé nem lesz ilyen rendkívül kedvező alkalom,
kaphatnak még: néhány szabadkőszit revolver, 7 mm., 6 lövésre,
ponto-an 50 lépésre horvá, szabadkő. vont csővel, 1 db., a hozzáva-
tokkal és gyut-csokkal teljesen, szépen fényezve, frt 3.90, és frt
4.50, a jobbabból; 1 db. 9 mm. revolver, kettős mozgással, vont cső-
vel, 100 lépésre horvá, tok és gyut-csokkal, frt 4.50, és frt 5.50
ugyanolyan teljesen 12 mm. nagyságú a frt 5. és frt 6. Minden revolver
keszesség me lett adatik: jól ki van próbálva, s a legjobb szabadkősz.
fogókkal ellátva Caspantius puskák, 1 csővel, frt 5, frt 6, 7,
ugyanolyan kettős vadászfegyver frt 10.50, 12.14. Valamennyi a
legjobb ömlesztési csővel. 5 egész 6 frt-ért a legjobb helyg-
revolverek, oly kicsinyek, hogy a mellényben elrejtnek, 6 löv-
és, gyut-csokkal. Lütichei Lefancheux vadászfegyverek, legjobb
merkezében, vont dombókkal a p-közesség-csővel, dombó frt
20.50, 24, 28 a legújabbak, vésettél vagy a néktil, jól átvizsgálva
és megpróbálva, keszesség mellett; frt 9.50, egész frt 12.50 a legjobb
szalon Flobert-fegyverek, hátültöltők, golyókacseccsal vagy sörét
gyut-csokkal megöltethők, keszesség mellett; hozzávaló vaszelláblával.
Mindem le-az vadászcikket hozzuk meggyezésre a
nagy áru-raktárak irodája
Bécs, II. Praterstrasse 16.

ESZMÉK, ADATOK, ADOMÁK
GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN NAPLÓIBÓL.
Összeállította
ZICHY ANTAL.
Gróf Széchenyi István arcképével.
Ára füzve 60 kr.

TARTALMA: Első rész. Komolyak. Hit. — Hazá. — Bölcsélet. — Nők. —
Vegyés. — Személyesek. — Második rész. Tréfások. Közélet. — Családi.
— Vegyes. — Személyesek. — Autográfok.

Bártfai ásványvíz
legtisztább égvényes vastartalmu savanyúvíz mindig
friss töltésben kapható

TOPERCZER Th. Alb.
bártfai ásványvíz szétküldési raktárában Bártfán,
Felső Magyarország.

Kapható minden ásványvíz-raktárban.
BUDAPESTEN: Édeskuty L., Frum gyógsz.,
Mattoni és Wille, Radoesay és Bányai, Weinberger
G.-nél. 5978

A vadászat mestere.
Önképző gyakorlati útmutatás a vadászat kedvelői számára, vagyis
rövid foglalattja mindazon elméleti szabályoknak, melyek megtanu-
lása s megtartása mellett a vadászatot bárki a siker gyönyörével
gyakorolhatja.

Saját és egy ötvenéves vadász tapasztalataiból, s jeles kuttók nyomán írta

CSERSZILVÁSI ÁKOS.
Harmadik, átdolgozott és bővített kiadás.
Ára füzve 80 kr.

ELBESZÉLÉSEK.
Irtá
CSIKY GERGELY.
Ára füzve 2 forint.

TARTALMA: Gombos ur válópöre. — A végrehajtó.
— A félelmes szomszéd. — A 233-dik szám. — A
kis Viola. — Hervadt koszorúk. — Maláta ur kará-
csonyfája. — Vasuti történetek. — A betegápoló.
— Zavaros történet. — Az új lakó titka. — Az arany-
haj. — A «báró és bankár» Palotán. — Kisvárosi
petyka.

Kereskedők
figyelmébe!
czerma-csipkéket magyar
fejkötőkre legolesóbban
szállít 5990

Breind Antal,
Graslitz, Csehországban.

A Franklin-Társulat
magyar irodalmi intézet kiadá-
sában Budapestben (IV. egye-
tem-utca 4. sz.) megjelent és
minden könyvtárban kapható:

A régi jó táblabírak.
REGÉNY.
Irtá
JÓKAI MOR.
Negyedik kiadás.
Három csinos ango vá-
szonkötetbe kötve 6 frt 40.

Előfizetési feltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG** és / egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: / félévre ... 6 * Csepán a **VASÁRNAPI UJSÁG**: / egész évre 8 frt
Csepán a **POLITIKAI UJDONSÁGOK**: / félévre ... 4 * Kalföldi előfizetésekre a postalgó
meghatározott viteljé is esztandó. / egész évre 6 frt / félévre ... 3 *

28-ik szám 1880. BUDAPEST, JULIUS 11. XXVII. évfolyam.

CAMOENS és VASCO DE GAMA.

CAMOENS nevétől ép oly kevéssé választható
el a Vasco de Gamáé, mint a Homér ne-
vétől nem az Achillesé vagy az Odysseuse.
S midőn Portugall, az egykor nagy és hatalmas,
ma kis és jelentéktelen ország, egyetlen nagy
nemzeti költőjének halála háromszázadik évför-
dülőjé a m. hó 10-én megülte, a költővel együtt
ünnepelet hősét is, kinek nem csak a költő kö-
szömlette hőnémeté tárgyát, de hazája is egykori
nagyságát és gazdagságát. Camoens épen az
által lett nagy költője nemzetének, mert hazája
o nagy emberét s nemzeti nagysága szerzőjét
vette hőseül.

Vasco de Gama, a ki először hajózta körül
a Jöremény-fokot, s Afrika déli csuesát megke-
rülve megnyitotta az utat Keletindia és a bá-
muló Európa szemel előtt a kelet dűsgazdag kin-
cseit föltárta, első sorban saját hazájának nyitott
tért oly foglalásokra, melyek a XVI. században
a kis Portugallt Európa elsőrendű tengeri ha-
talmái s leggazdagabb országai közé emelték.
Vasco de Gama 1497-ben július 8-án indult
keleti utjára. Leirhatatlan veszélyek közt jutván
el India, melyről addig csak a legendák szól-
tak, az ókor hagyományai szerint, 1499-ben tért
vissza fölfedezései kincsével Lisszabonba s tette
le királya Don Emanuel lábához egy más világ-
rész hódolatát. Hálás hazája és fejedelme kitün-
tetésekkel halmozta; több ízben megtették
vele az utat, melynek kulesát ő adta kezeikbe,
végre az elfoglalt tartományok alkirályává tevék
— bár ő inkább szerette volna otthon élvezni
jól megérdemelt nyugalma — s így érte el uj

